

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»
ІНСТИТУТ ПРАВА ТА СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ГАЛУЗЕВОГО ПРАВА ТА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ
ДИСЦИПЛІН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної
роботи

_____ **Коляда О.П.**

« ____ » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.21 ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС

освітня програма «ПРАВО»

(назва освітньої програми)

освітнього рівня «БАКАЛАВР»

(назва освітнього рівня)

галузь знань 08 ПРАВО

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 081 ПРАВО

(шифр і назва спеціальності)

Інститут права та суспільних відносин

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 6

Форма підсумкового контролю: залік, іспит

Київ - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Господарський процес» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право», першого (бакалаврського) рівня. – К.: УУ, «___» _____, 2022 року – 48 с.

Розробник програми:

Лукацька Л.Г., старший викладач кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ **О.О.Фаст**

«_____» _____ 20__ року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної / наукової) програми (керівником проектної групи)

_____ **ПРАВО** _____

(назва освітньої програми)

_____. 20__ р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

_____ **(Фрицький Ю.О.)**

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою: _____.
(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

_____ 20___ р.

Заступник директора Інституту права та суспільних відносин

_____ (_____)
(підпис)

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	10
4.2.1. Тематичний план.....	10
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	13
4.3. Форми організації занять.....	15
4.3.1. Теми семінарських занять.....	15
4.3.2. Індивідуальні завдання.....	16
4.3.3. Загальні методичні вимоги до написання реферату	17
4.3.4. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	19
4.3.5. Теми самостійної роботи студентів.....	21
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	25
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	25
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	26
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	27
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	27
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	28
6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру	28
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	29
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	30
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	30
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	31
6.7. Орієнтовний перелік питань до іспиту.....	33
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	35
7.1. Глосарій (термінологічний словник).....	36
7.2. Рекомендована література.....	40
7.3. Інформаційні ресурси.....	48

**1 . ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 08 «Право» (шифр і назва)	Вид дисципліни Вибіркова (обов'язкова) (обов'язкова чи за вибором студента)	
	Спеціальність 081 «Право» (шифр і назва)	Цикл підготовки Професійний (загальний чи професійний)	
Модулів – 1	Спеціалізація <i>Адміністративно-господарська</i> (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 120			8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	30 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	год.
		Самостійна робота	
		75 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид семестрового контролю: поточний контроль на семінарських заняттях	
		модульний контроль - контрольне завдання за результатами вивчення навчального матеріалу, об'єднаного в модуль	
		підсумковий контроль: <i>іспит</i>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Господарський процес» є однією з важливих навчальних дисциплін для підготовки студентів першого бакалаврського рівня Інституту права та суспільних відносин. Її вивчення сприяє усвідомленню майбутніми фахівцями – юристами змісту та значення норм господарсько-процесуального права, які регулюють відносини, що виникають між господарським судом та іншими учасниками судового процесу при розгляді і вирішенні господарських спорів, процесі перевірки законності та обґрунтованості прийнятих судових рішень та їх виконанні.

Мета навчальної дисципліни «Господарський процес» полягає в засвоєнні студентами значення норм та інститутів господарського процесуального права; виробленні у студентів правового мислення, навиків з тлумачення відповідних норм законодавства, формування первинних практичних навиків із застосуванням у своїй майбутній роботі набутих знань.

Основними завдання вивчення дисципліни «Господарський процес» є ознайомленні з основними положеннями господарського процесуального права; аналіз та узагальненні судової практики; розвиток навичок самостійного вирішення наукових та практичних проблем господарського процесуального права.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення дисципліни «Господарський процес» студент повинен:

знати:

- Поняття, предмет, структуру, зміст курсу в обсязі робочої програми;
- основні поняття, принципи, джерела господарського процесуального права;
- положення українського законодавства у сфері господарського процесуального права;
- юрисдикцію та повноваження господарських судів;
- порядок вирішення господарських спорів;
- коло учасників господарського процесу
- завдання та основні засади господарського судочинства

вміти:

- аналізувати наукову літературу з дисципліни;
- проводити порівняльно-правовий аналіз;

- вільно орієнтуватися у системі господарського процесуального законодавства та судовій практиці у господарських справах;
- визначати юрисдикцію та повноваження господарських судів;
- керуватися завданнями господарського судочинства
- готувати процесуальні документи, передбачені нормами ГПК

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15
ВК 2.3		+	+												

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15	СК 16
ВК 2.3						+	+			+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
ВК 2.3													+						+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Господарське процесуальне право як галузь права – сукупність правових норм, що регулюють організацію господарських судів, їх діяльність та діяльність осіб, як приймають участь у розгляді господарських спорів, з метою захисту порушених прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Предметом господарського процесуального права є юридичні процесуальні дії суду і зацікавлених осіб при здійсненні правосуддя по справах, підвідомчих господарським судам.

При вивченні цього курсу студент набуває знань не лише системи актів господарського процесуального законодавства, але й відповідних теоретичних положень актів цивільного, господарського законодавства. Важливе значення також має опрацювання узагальнень судової практики з вирішення господарських спорів.

Робоча програма цієї навчальної дисципліни – це короткий перелік тем, їх змісту, завдань та стратегії курсу, які спонукають студентів приходити на лекції підготовленими, складати план своєї роботи та досягати успіху при вивченні матеріалу. Вона розроблена з урахуванням особливостей викладання курсу в Інституті права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку особистості людини «Україна».

Предмет навчальної дисципліни: основні принципи, доктринальні засади, правові джерела, окремі поняття, терміни, визначення, регулювання господарських процесуальних відносин, що виникають між господарським судом та іншими учасниками судового процесу при розгляді і вирішенні господарських спорів, процесі перевірки законності та обґрунтованості прийнятих судових рішень та їх виконанні

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

Дисципліна «Господарський процес» має тісний зв'язок з іншими навчальними дисциплінами, такими як: «Господарське право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Податкове право», «Адміністративне право», «Кримінальне право», однак як самостійна галузь права воно знайшло відтворення в Господарському процесуальному кодексі України та багатьох нормативних і законодавчих актах, що видаються Верховною Радою, а також в указах Президента України, постановах Кабінету Міністрів, наказах міністерств і відомств.

Знання та вміння, отримані під час вивчення даної навчальної дисципліни необхідні для професійної та практичної підготовки фахівця.

Навчальна дисципліна «Господарський процес» вивчається протягом одного семестру, в загальному обсязі 120 годин / 4 кредити ECTS: аудиторної роботи – 45 годин, з яких лекції – 30 годин, практичні заняття - 15 годин; самостійна робота студента - 75 годин.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістовних модулів:

Змістовний модуль 1. Вступ до господарського процесуального права

Тема 1. Господарське процесуальне право України як галузь права. Господарське процесуальне законодавство України. Призначення Господарського процесуального кодексу України.

Тема 2. Завдання та основні засади господарського судочинства

Змістовний модуль 2. Юрисдикція господарських судів

Тема 3. Предметна, суб'єктна, інстанційна та територіальна юрисдикції господарських судів. Склад суду.

Тема 4. Процесуальні строки. Заходи процесуального примусу. Забезпечення позову.

Тема 5. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення

Змістовний модуль 3. Учасники судового процесу

Тема 6. Учасники справи. Представники. Інші учасники процесу.

Тема 7. Докази. Порядок надання доказів. Забезпечення доказів.

Змістовний модуль 4. Судові провадження

Тема 8. Наказне провадження.

Тема 9. Позовне провадження.

Тема 10. Спрощене позовне провадження

Змістовний модуль 5. Перегляд судових рішень. Виконання рішень

Тема 11. Апеляційне провадження

Тема 12. Касаційне провадження. Перегляд рішень за нововиявленими або виключними обставинами

Тема 13. Процесуальні питання при виконанні судових рішень. Судовий контроль за виконанням рішення

Тема 14. Оскарження рішення третейських судів

Тема 15. Провадження у справах за участю іноземних осіб

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі				усього	у тому числі		
		л	с	інд.р	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
I семестр вивчення									
Змістовний модуль 1. Вступ до господарського процесуального права									
Тема 1. Господарське процесуальне право України як галузь права. Господарське процесуальне законодавство України. Призначення Господарського процесуального кодексу України.	8	2	1		5				
Тема 2. Завдання та основні засади господарського судочинства	8	2	1		5				
Разом за змістовним модулем 1	16	4	2		10				
Змістовний модуль 2. Юрисдикція господарських судів									
Тема 3. <u>Предметна, суб'єктна, інстанційна та територіальна юрисдикції господарських судів.</u> Склад суду.	8	2	1		5				

Тема 4. Процесуальні строки. Заходи процесуального примусу	8	2	1	5				
Тема 5. Судові витрати. Судові виклики і повідомлення	8	2	1	5				
Разом за змістовним модулем 2	24	6	3	15				
<i>Змістовний модуль 3. Учасники судового процесу</i>								
Тема 6. Учасники справи. Представники. Інші учасники процесу.	8	2	1	5				
Тема 7. Докази. Порядок надання доказів. Забезпечення доказів.	8	2	1	5				
Разом за змістовним модулем 3	16	4	2	5				
<i>Змістовний модуль 4. Судові провадження</i>								
Тема 8. Наказне провадження.	8	2	1	5				
Тема 9. Позовне провадження.	8	2	1	5				
Тема 10. Спрощене позовне провадження	8	2	1	5				
Разом за змістовним модулем 4	24	6	3	15				
<i>Змістовний модуль 5. Перегляд судових рішень. Виконання рішень</i>								
Тема 11. Апеляційне провадження	8	2	1	5				
Тема 12. Касаційне провадження. Перегляд рішень за нововиявленими або виключними обставинами	8	2	1	5				
Тема 13. Процесуальні питання при виконанні судових рішень. Судовий контроль за виконанням рішення	8	2	1	5				
Тема 14. Оскарження рішення третейських судів	8	2	1	5				
Тема 15. Провадження у справах за участю іноземних осіб	8	2	1	5				
Разом за змістовним модулем 5	40	10	5	25				

Разом за II семестр	120	30	15		75				
Всього годин	120	30	15		75				

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «Господарський процес»

Разом: 120 год., лекції – 30 год., семінарські заняття – 15 год., індивідуальні заняття – ____ год., самостійна робота – 105 год., підсумковий контроль – 4 год.

8- Семестр

Модулі	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3			Змістовний модуль 4		Змістовний модуль 5		
Назва модуля	<i>Вступ до господарського процесуального права</i>		<i>Юрисдикція господарських судів</i>		<i>Учасники судового процесу</i>			<i>Судові провадження</i>		<i>Перегляд судових рішень. Виконання рішень</i>		
Кількість балів за модуль	30 балів				40 балів				30 балів			
Лекції	1		2		3	4		5		6		
Теми лекцій	<i>Тема лекцій 1,2,</i>		<i>Тема лекцій 3,4,5</i>		<i>Тема лекцій 6,7</i>			<i>Тема лекцій 8,9,10</i>		<i>Тема лекцій 11-15</i>		
Теми семінарських занять		<i>Тема заняття 1,2</i>		<i>Тема заняття 3,4,5</i>			<i>Тема заняття 6,7,</i>		<i>Тема заняття 8,9,10</i>		<i>Тема заняття 11-15</i>	
Теми практичних занять												
Теми лабораторних занять												
Самостійна робота		5 балів		5 балів			5 балів		5 балів		5 балів	
Тести	15 балів						15 балів					
ІНДЗ	10 балів											
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (20 балів)											
Підсумковий контроль	Іспит											

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

У ході підготовки до семінарського (практичного) заняття потрібно обов'язково ознайомитися з вказаною літературою. З метою більш поглибленого вивчення навчальної дисципліни рекомендується ознайомитися з науковими публікаціями в різних правових журналах та газетах України.

Семінарські заняття передбачають послідовність підготовки до них і певний порядок проведення. За теоретичними питаннями студенти готують виступи або реферати. Виступи слід ілюструвати посиланнями на джерельну базу. У подальшому вони обговорюються групою.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Господарське процесуальне право України як галузь права. Господарське процесуальне законодавство України. Призначення Господарського процесуального кодексу України.	1
2.	Завдання та основні засади господарського судочинства	1
3.	Предметна, суб'єктна, інстанційна та територіальна юрисдикції господарських судів. Склад суду.	1
4.	Процесуальні строки. Заходи процесуального примусу	1
5.	Судові витрати. Судові виклики і повідомлення	1
6.	Учасники справи. Представники. Інші учасники процесу.	1
7.	Докази. Порядок надання доказів. Забезпечення доказів.	1
8.	Наказне провадження.	1
9.	Позовне провадження.	1
10.	Спрощене позовне провадження	1
11.	Апеляційне провадження	1
12.	Касаційне провадження. Перегляд рішень за нововиявленими або виключними обставинами	1
13.	Процесуальні питання при виконанні судових рішень. Судовий контроль за виконанням рішення	1
14.	Оскарження рішення третейських судів	1

15.	Провадження у справах за участю іноземних осіб	1
	Разом	15

4.3.2. Індивідуальні завдання

З метою поглиблення знань із дисципліни, прищеплення навичок самостійної роботи з літературою пропонується виконання індивідуальних творчих завдань у вигляді написання наукових рефератів за визначеною тематикою. Реферати виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури і законодавства, перелік яких не обмежує ініціативи студента і його можливостей у використанні більш широкого кола наукових досліджень. До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.) З проблем, досліджених у наукових рефератах, студенти можуть підготувати і виголосити доповіді під час проведення семінарських занять або засідань наукового студентського гуртка.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

- Судові дебати та ухвалення рішення
- Фіксування судового процесу
- Залишення позову без розгляду.
- Зупинення провадження у справі
- Закриття провадження у справі
- Судові рішення
- Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження
- Оскарження рішення третейського суду
- Видача наказу на примусове виконання рішення суду
- Судовий збір
- Учасники судового процесу
- Експертиза в господарському судочинстві
- Досудове врегулювання спору
- Фізична особа – учасник господарського судочинства
- Провадження у справах про банкрутство
- Провадження у справах за участю іноземних осіб
- Відновлення втраченого судового провадження
- Історія арбітражних судів.
- Врегулювання спору за участю судді
- Мирова угода

4.3.3. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Студенти-заочники, які вивчають дисципліну «Господарський процес» у відповідності з навчальним планом пишуть з зазначеної дисципліни реферати.

Студенти денної форми навчання можуть відпрацьовувати пропущені заняття з дисципліни «Господарський процес» шляхом написання реферату з пропущеної теми за погодженням з викладачем, що веде семінарські заняття.

Реферат – це невелике за обсягом наукове дослідження студента.

Написання реферату є необхідною складовою частиною навчального процесу, яка дає змогу студентові проявити свої творчі здібності в сфері проведення самостійних досліджень з теоретичних і практичних проблем сімейного права.

Метою написання реферату є організація науково–дослідницької роботи студентів з врахуванням певних вимог, а саме:

- а) системно і творчо, коректно і критично осмислювати існуючі погляди науковців на окремі теоретичні і практичні проблеми сімейного права;
- б) самостійно знаходити шляхи вирішення проблем сімейного права, виходячи із сучасного стану законодавства та практики його застосування;
- в) системно і комплексно аналізувати правові норми, що регулюють сімейні правовідносини;
- г) робота повинна носити творчий характер і відображати додержання етичних норм проведення наукових досліджень, тобто бути забезпеченою науковим апаратом (посилання, наведення цитат, вказівка на джерела використовуваних у роботі таблиць, схем, статистичних даних тощо);
- д) робота повинна бути оформленою у відповідності до визначених вимог, своєчасно здана на кафедру науковому керівникові.

Тому підготовка реферату є однією з важливих форм самостійного, навчального, наукового дослідження під час освоєння студентами курсу зазначеної навчальної дисципліни.

Навчальною метою написання реферату є більш глибоке засвоєння тієї частини знань, що отримується під час занять, та їх творче розширення в процесі самостійної роботи з літературою, а також перевірка рівня підготовленості студентів з окремих розділів навчальної дисципліни «Господарський процес» та вміння застосування набутих знань та навичок до комплексного виконання конкретного завдання.

Виховною метою самостійної дослідницької роботи є поглиблення у студентів – майбутніх фахівців-правознавців почуття гордості та відповідальності за свою справу, прагнення подальшого самовдосконалення своїх знань.

Розвиваючою метою є розвиток у студентів вміння творчо, свідомо та обізнано підходити до навчального процесу, вміння логічно аналізувати навчально-наукову інформацію, нормативну базу та наукову літературу, застосовувати набуті вміння та навички в практичній діяльності.

В робочій програмі навчальної дисципліни запропоновано розгорнутий перелік тематики рефератів, який охоплює всі розділи Господарського процесу в обсязі навчальної програми.

Реферати пишуться з основних та найбільш актуальних тем навчальної дисципліни. В них на основі аналізу та узагальнення наукового матеріалу порівнюються різні погляди науковців на певну проблему і визначається власна позиція студента з викладом відповідних аргументів.

Реферат як перша спроба самостійного дослідження, сприятиме формуванню у майбутніх фахівців власних наукових поглядів з певного напрямку знань, сприятиме їх продовженню у майбутніх наукових пошуках.

Реферат повинен бути належним чином оформлений. На титульному аркуші студент повинен зазначити назву вузу, кафедри, повну назву теми реферату, своє прізвище та ініціали, також вчену ступінь, звання, прізвище та ініціали наукового керівника, місце та рік написання реферату.

Для написання реферату студент повинен скласти план, який розкриває зміст обраної теми. План реферату, як правило, включає вступ, в якому коротко обґрунтовується актуальність обраної теми, основні питання, що розкривають зміст теми реферату і закінчення, де формуються висновки, оцінки, пропозиції.

Викладення матеріалу повинно бути стислим, точним, послідовним, самостійним. Плагіат наукових праць з обраної теми не допускається. Механічно переписані роботи оцінюються на задовільно і повертаються студентові для повторного виконання. В кінці реферату обов'язково наводиться список використаних джерел.

При написанні реферату слід робити зноски з зазначенням прізвища та ініціалів автора або авторів, назви книги або статті, місця і року видання, сторінки.

Отже, реферат повинен включати:

- назву та зміст роботи;
- вступ, в якому визначається актуальність проблеми, мета та завдання дослідження;
- основну частину, в якій висвітлюються основні проблеми та ступінь їхнього дослідження, аналіз судової практики;
- висновки, в яких визначаються основні підсумки дослідження;
- список використаних джерел.

Обсяг реферату складає 15-20 сторінок рукописного тексту або 12-18 сторінок комп'ютерного виконання на папері формату А-4.

4.3.4. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**).
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

Особливості провадження справи про банкрутство страховиків

Особливості провадження справи про банкрутство професійних учасників ринку цінних паперів

Особливості провадження справи про банкрутство емітента чи управителя іпотечних сертифікатів, управителя фонду фінансування будівництва тощо.

Особливості провадження справи про банкрутство фермерського господарства

Особливості провадження справи про банкрутство державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків

Провадження у справах про банкрутство, пов'язаних з іноземною процедурою банкрутства

Особливості провадження у справі про неплатоспроможність фізичних осіб

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	4 бали
Разом		30 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
24 – 30 та більше	відмінно	5	A	відмінно
16 – 23	добре	4	BC	добре
8 – 15	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 7	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.5. Теми самостійної роботи студентів

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи студента навчального характеру. Вона спрямована на вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Основною метою самостійної роботи студентів є не тільки практичне закріплення теоретичних знань, а й розвиток мислення їх у неординарних випадках, які не мають законодавчого регулювання та теоретичного обґрунтування.

Самостійна робота студентів полягає у виконанні самостійного завдання, тобто вивченні чи доопрацюванні тем або ж питань курсу, що виносяться на підсумковий модульний контроль, вимагають від студента самостійної роботи з першоджерелами, творчого підходу та вміння аналізувати і порівнювати отриману під час лекційних і практичних занять інформацію.

Подані нижче теми, що виносяться на самостійне опрацювання студентами, опрацьовуються ними в усній чи письмовій формі (залежно від суті самого завдання), а їх оцінювання входить до оцінювання роботи на лекційних заняттях.

При оцінюванні самостійної роботи враховується повнота, точність і правильність викладу студентом матеріалу, вміння зосереджувати увагу на основних положеннях, а також використання першоджерел.

У разі письмового виконання завдання робота студента повинна бути підписана і в установлений строк здана на кафедру для перевірки.

При цьому самостійна робота є одним із головних елементів навчального процесу за заочною формою.

Більшу частину матеріалу робочої програми навчальної дисципліни «Господарський процес» студент заочної форми навчання вивчає самостійно в міжсесійний період. Також у міжсесійний період студентам надається можливість отримувати консультації НПП за графіком, що встановлюється кафедрою.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Господарське процесуальне право України як галузь права. Господарське процесуальне законодавство України. Призначення Господарського процесуального кодексу України.	5
2.	Завдання та основні засади господарського судочинства	5
3.	<u>Предметна, суб'єктна, інстанційна та територіальна юрисдикції господарських судів.</u> Склад суду.	5
4.	Процесуальні строки. Заходи процесуального примусу	5

5.	Судові витрати. Судові виклики і повідомлення	5
6.	Учасники справи. Представники. Інші учасники процесу.	5
7.	Докази. Порядок надання доказів. Забезпечення доказів.	5
8.	Наказне провадження.	5
9.	Позовне провадження.	5
10.	Спрощене позовне провадження	5
11.	Апеляційне провадження	5
12.	Касаційне провадження. Перегляд рішень за нововиявленими або виключними обставинами	5
13.	Процесуальні питання при виконанні судових рішень. Судовий контроль за виконанням рішення	5
14.	Оскарження рішення третейських судів	5
15.	Провадження у справах за участю іноземних осіб	5
	Разом	75

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовний модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
III - Семестр			
<i>Змістовний модуль 1. Вступ до господарського процесуального права</i>			
Тема 1. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, залік	5	I-III
Тема 2 (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	
<i>Змістовний модуль 2. Юрисдикція господарських судів</i>			
Тема 3. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	III-V
Тема 4. (2 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	
Тема 5 (2 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	
<i>Змістовний модуль 3. Учасники судового процесу</i>			
Тема 6. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	10	VI-VIII

Тема 7 (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	10	
Змістовний модуль 4. Судові провадження			
Тема 8 (2 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	10	X- XI
Тема 9. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	10	
Тема 10 (2год)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	10	
Змістовний модуль 5. Перегляд судових рішень. Виконання рішень			
Тема 11. (6 год.)	Семінарське заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	XI-XII
Тема 12. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	
Тема 13. (6 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, залік	5	XII-XIV
Тема 14. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	5	
Тема 15. (2 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, іспит	5	
Всього: 120 год.		Всього: 100 балів	
Разом за 1 семестр: 120 год.		Разом: 100 балів	

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

З метою більш ефективної активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні навчальної дисципліни «Господарський процес» можуть використовуватись: лекції з проблемних питань, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації тощо.

Кожен з видів методики застосовується викладачем на власний розсуд. При цьому, слід враховувати рівень підготовленості групи, кількість студентів, бажання студентів приймати участь в тому чи іншому виді

методики активізації процесу навчання, а також особливості конкретної дисципліни.

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

Наприклад, лекції з проблемних питань покликані сприяти розвитку логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми може обмежуватися двома – трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій можуть даватись питання для самостійного їх осмислення.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

Наприклад, робота в малих групах проводиться з метою активізації навчання при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє особливу роль і певними своїми індивідуальними якостями та знаннями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливість для участі кожного студента в роботі за метою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування. Така форма навчання використовується також з метою більш ґрунтовного засвоєння матеріалу, загострення уваги на особливо важливих аспектах, що містять в собі винесені на розгляд проблемні питання.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів, презентацій.

Наприклад, презентації проводяться у формі виступів за результатами виконання письмових завдань, з науково-навчальними тезами, рефератами, доповідями перед аудиторією тощо, де також доцільно використовувати для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, демонстрації нових наукових поглядів, оригінальних висновків та пропозицій.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Наприклад, семінари-дискусії (колоквиуми) проводяться для того, щоб сприяти обміну думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвинути мислення, допомагати формуванню поглядів і переконань, виробити вміння формулювати думки й висловлювати їх, вміння прислухатись до точки зору опонентів і «чути їх», навчитись оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з двох модулів, які включають 6 змістовних модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента / аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість
I. Обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	1		1		1		1
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять	1		1		1		1
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	10		3		4		3
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	10						
1.5. Виконання модульної роботи	25		5		15		5
1.6. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	30		10		10		10
Разом							
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
II. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5		2		2		1
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5		1		2		2
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5						
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10				5		5
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5				2		3
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5		2		2		
Разом							
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;

- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	зараховано	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	не зараховано	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

ДЛЯ ІСПИТУ

Поточне тестування та самостійна робота												Разом	Залік	Сума	
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2		Змістовий модуль №3			Змістовий модуль №4		Змістовий модуль №5				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	не більше 60	не більше 40	не більше 100
5			4	5	5	4	5	4	5	5	4	5			

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Призначення Господарського процесуального кодексу України. Завдання та основні засади господарського судочинства
2. Законодавство про господарське судочинство. Право на звернення до господарського суду
3. Принципи господарського судочинства
4. Справи, що відносяться до юрисдикції господарських судів. Юрисдикція господарських судів щодо кількох пов'язаних між собою вимог

5. Право сторін на передачу спору на розгляд третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу. Право сторін на передачу спору на розгляд іноземного суду
6. Суд першої інстанції
7. Суд апеляційної інстанції
8. Суд касаційної інстанції
9. Пред'явлення позову за місцезнаходженням чи місцем проживання відповідача
10. Підсудність справ за вибором позивача
11. Склад учасників справи
12. Права та обов'язки учасників справи
13. Неприпустимість зловживання процесуальними правами
14. Процесуальна правоздатність та процесуальна дієздатність. Сторони в судовому процесі
15. Процесуальні права та обов'язки сторін
16. Участь у справі кількох позивачів або відповідачів Залучення до участі у справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача
17. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору
18. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору
19. Процесуальне правонаступництво. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб
20. Процесуальні права органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб
21. Участь у справі представника
22. Законні представники
23. Інші учасники судового процесу
24. Докази. Обов'язок доказування і подання доказів
25. Підстави звільнення від доказування. Належність доказів. Допустимість доказів
26. Процесуальні строки
27. Судові і повідомлення
28. Судові витрати
29. Заходи процесуального примусу
30. Забезпечення позову
31. Наказне провадження
32. Заяви по суті справи
33. Заяви з процесуальних питань
34. Відкриття провадження у справі
35. Підготовче провадження
36. Врегулювання спору за участю судді
37. Строки розгляду справи по суті. Відкриття судового засідання
38. З'ясування обставин справи та дослідження доказів
39. Судові дебати
40. Залишення позову без розгляду

41. Зупинення провадження у справі
42. Закриття провадження у справі
43. Види судових рішень. Порядок ухвалення судових рішень.
44. Проголошення рішення. Набрання рішенням суду законної сили.
45. Додаткове рішення. Роз'яснення судового рішення.
46. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження
47. Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження
48. Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження
49. Апеляційні скарги на ухвали суду першої інстанції
50. Строк на апеляційне оскарження
51. Порядок подання апеляційної скарги. Форма і зміст апеляційної скарги
52. Повноваження суду апеляційної інстанції
53. Підстави для залишення апеляційної скарги без задоволення, а судового рішення без змін
54. Підстави для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення
55. Суд касаційної інстанції. Право касаційного оскарження
56. Строк на касаційне оскарження
57. Порядок подання касаційної скарги. Форма і зміст касаційної скарги
58. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги
59. Відмова у відкритті касаційного провадження
60. Повноваження суду касаційної інстанції
61. Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень - без змін
62. Підстави для повного або часткового скасування рішень і передачі справи повністю або частково на новий розгляд або для продовження розгляду
63. Підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення Законна сила постанови суду касаційної інстанції
64. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами
65. Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами
66. Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами
67. Обов'язковість судових рішень
68. Звернення судових рішень до виконання
69. Виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню
70. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання
71. Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення, зміна способу та порядку виконання судового рішення

72. Зупинення виконання судового рішення
73. Поворот виконання рішення, постанови
74. Заміна сторони виконавчого провадження
75. Право на звернення із скаргою до суду. Строки для звернення із скаргою
76. Порядок оскарження рішення третейського суду
77. Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду
78. Порядок видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду
79. Форма і зміст заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду
80. Порядок розгляду заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду
81. Порядок відновлення втраченого судового провадження в господарській справі
82. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження
83. Форма і зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження
84. Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб
85. Підсудність судам справ за участю іноземних осіб
86. Звернення господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави
87. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги
88. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів
89. Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів
90. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Господарський процес» включає:

- програму з навчальної дисципліни;
- завдання для самостійної роботи студентів;
- питання до практичних занять;
- методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової, літератури, написання рефератів

1. Лукацька Л.Г. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Господарський процес».

2. Лукацька Л.Г. Проблеми судового захисту комерційного найменування // Тези доповіді: міжнародна науково-практична конференція

«Диверсифікація міжнародної торгівлі та активізація інвестиційного співробітництва». – Київ, 28-29 травня 2015р. Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі

7.1. Глосарій (термінологічний словник)

Апеляційне провадження як стадія господарського процесу є сукупністю дій суду апеляційної інстанції та осіб, які беруть участь у справі, що здійснюються з метою перевірки законності та обґрунтованості судових актів місцевих господарських судів, які не набрали законної сили та повторного розгляду справи по суті.

Виконання рішення господарського суду — реальний захист відновлення порушених суб'єктивних прав особи.

Висновок судового експерта — засіб доказування, який містить докладний опис проведених досліджень, зроблені в результаті їх висновки та обґрунтовані відповіді на поставлені господарським судом питання.

Відкладення розгляду справи — відстрочка вирішення спору по суті з призначенням часу наступного засідання зі справи. Воно полягає у перенесенні засідання на інший строк із тим, щоб забезпечити необхідні умови вирішення спору.

Відповідачами є підприємства, установи, організації і громадяни — суб'єкти підприємницької діяльності, яким пред'явлено позовну вимогу. Відповідач — це особа, яка, за твердженням позивача, є або порушником його прав, або необґрунтовано, на думку позивача, оспорує його права і внаслідок цього притягується до відповіді за позовом та проти якої порушено справу.

Господарське процесуальне право — система юридичних норм, які регулюють діяльність господарського суду та інших зацікавлених осіб, пов'язану зі здійсненням правосуддя зі справ компетенції господарського суду.

Господарський процес — встановлена нормами процесуального права форма діяльності господарських судів, яка спрямована на захист порушених або оспоруваних прав і охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання.

Господарські процесуальні правовідносини — відносини, які виникають між суддею та іншими учасниками процесу під час розгляду й вирішення господарських спорів та інших справ, у процесі перегляду рішень господарського суду їх виконання.

Господарські суди — спеціалізовані суди в рамках системи судів загальної юрисдикції держави, які здійснюють правосуддя в господарських відносинах.

Державне мито — обов'язковий платіж за дії, які здійснює господарський суд з розгляду, вирішення, перегляду господарських справ. Розмір державного мита визначено законом і залежить від характеру та ціни позову. Державне мито сплачується або стягується в дохід державного бюджету.

Досудове врегулювання господарських спорів — це повідомлення відповідачеві про порушення ним законних інтересів і прав контрагента шляхом подання претензії, з пропозицією усунення порушення і задоволення претензійних вимог без звернення до господарського суду. Визнання і задоволення претензійних вимог є добровільним урегулюванням спору.

Доказування — складний процес, який охоплює розумову й процесуальну діяльність його суб'єктів з обґрунтування якого-небудь положення і виявлення якогось знання на підставі дослідженого.

Допустимість доказів означає, що суд обмежений нормами права при виборі засобів доказування. Обставини справи, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватись іншими засобами доказування.

Елементи позову — це його складові частини, якими вичерпується його зміст. Зміст позову становлять підстава і предмет позову.

Забезпечення позову — прийняття господарським судом передбачених законом засобів, які гарантують можливість реального виконання майбутнього рішення господарського суду.

Загальновідомість факту — це коли про факт знає значне коло осіб і він повинен бути відомим складу суду, який розглядає справу.

Залишення позову без розгляду — закінчення розгляду справи господарським судом без винесення рішення у випадку, коли при її розгляді виявлено недодержання позивачем деяких зобов'язань у процесі, що виключає можливість вирішення спору по суті. Після усунення обставин, що зумовили залишення позову без розгляду, можна знову звернутися з ним до господарського суду.

Зупинення провадження у справі — припинення процесуальних дій за справою на невизначений строк за наявності таких обставин, що перешкоджають подальшому розгляду справи і час їх усунення не можна точно встановити.

Зустрічний позов — матеріально-правова вимога відповідача до позивача, подана для розгляду в тому самому процесі, який порушено за позовом позивача до відповідача і де вони є сторонами за справою.

Касаційне провадження як самостійна стадія господарського процесу є сукупністю процесуальних дій, які виникають і розвиваються між господарським судом касаційної інстанції та особами, що беруть участь у справі з метою перевірки судових рішень місцевих та апеляційних господарських судів, які набрали законної сили, а у визначених господарським процесуальним законодавством випадках перевірки постанов Вищого господарського суду України.

Наказ господарського суду — виконавчий документ, що видається на виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду.

Належність доказів — це властивість, пов'язана зі змістом судових доказів. Докази, які підтверджують або спростовують існування обставин предмета доказування, є належними.

Перегляд рішення, ухвали, постанови за нововиявленими обставинами — стадія господарського процесу, з перегляду незаконності чи

необґрунтованості судового акта у зв'язку з нововиявленими обставинами, й не пов'язаний із судовою помилкою, оскільки в основу судового акта, що переглядається, було покладено правильні висновки на підставі оцінки зібраних у справі доказів.

Письмовими доказами є документи і матеріали, які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору. *Письмові докази* — це предмети, які відображають (віддзеркалюють) відомості, які мають значення для справи, за допомогою доступних для сприйняття їх людиною засобів.

Підвідомчість — розмежування кола справ між судами, господарськими судами та адміністративними органами. Підвідомчість або предметна компетенція господарських судів — коло справ, віднесених законодавством до розгляду й вирішення системою господарських судів України.

Підстави позову становлять фактична й правова підстави. Фактична підстава позову — це юридичні факти, на яких ґрунтуються позовні вимоги позивача до відповідача. Правова підстава позову — це посилання у позовній заяві на закони та інші нормативно-правові акти, на яких обґрунтовується вимога позивача.

Підсудність розмежує підвідомчі господарським судам справи між відмінними елементами господарської судової системи.

Позивачами є підприємства, установи, організації та громадяни — суб'єкти підприємницької діяльності, які подали позов або в інтересах яких подано позов про захист порушеного чи оспорюваного права або охоронюваного законом інтересу. *Позивач* — це особа, яка передбачувано є володарем спірного права або охоронюваного законом інтересу і яка звертається до господарського суду за захистом, оскільки вона вважає, що її право порушено або необґрунтовано оспорюється відповідачем.

Позов у господарському процесі — спірна правова вимога однієї особи до іншої, яка випливає з матеріально-правового відношення, заснованого на юридичних фактах і поданого до господарського суду для розгляду та вирішення у суворо визначеному процесуальному порядку.

Право на звернення до господарського суду — потенційна можливість суб'єкта господарювання (підприємницької діяльності) на звернення в юрисдикційний орган в особі господарського суду за захистом порушеного права або охоронюваних законом інтересів; перетворюється у суб'єктивне право конкретної особи у випадку наявності у неї інтересу в захисті права, тобто у випадку показу нею порушеного або оспорюваного права.

Предмет доказування розуміють як сукупність фактів, що мають матеріально-правове значення, встановлення яких необхідне для винесення судом законного й обґрунтованого рішення зі справи.

Предмет позову — конкретна матеріально-правова вимога позивача до відповідача, яка випливає зі спірного матеріально-правового відношення і з приводу якого господарський суд повинен прийняти рішення по справі.

Представництво в господарському процесі — це діяльність представника при розгляді справи у судовому процесі, яка здійснюється від імені особи, яку

представляють з метою досягти для неї найбільш сприятливого рішення, а також для надання їй допомоги у здійсненні своїх прав.

Презумпційні (praesumptio) факти — факти, які відповідно до закону вважаються встановленими, не доводяться при розгляді справи.

Претензія — це письмове звернення до особи (майбутнього відповідача) про порушення ним прав і законних інтересів контрагента, з пропозицією усунення порушення і задоволення претензійних вимог без звернення до господарського суду.

Преюдиційні (praejudicial) факти — це факти, що відносяться до попереднього судового рішення; означають визначеність деяких фактів, які не потрібно доказувати знову.

Принципи господарського процесуального права — це його фундаментальні положення, основоположні правові ідеї, що визначають таку побудову господарського процесу, яка забезпечує винесення законних і обґрунтованих рішень.

Припинення провадження у справі по суті означає закінчення діяльності господарського суду з розгляду спору через відсутність у позивача права на захист. У цьому випадку виключається можливість повторного звернення до господарського суду з даної справи.

Прокурор є особливим позивачем, він не є учасником спірного матеріального правовідношення, може вступити у справу для представництва інтересів громадянина або держави. У прокурора особливий інтерес до порушеної справи, який визначається його посадовим становищем і необхідністю захисту публічно-правових інтересів у господарському суді.

Процесуальний строк — це встановлений законом або судом проміжок часу, протягом якого повинно або може бути здійснено ту чи іншу процесуальну дію або закінчено певну частину провадження по справі.

Постанова господарського суду — це акти господарського суду, що приймаються за наслідками перегляду судами апеляційної інстанції судових рішень господарського суду першої інстанції, які не набрали законної сили, та судами касаційної інстанції судових рішень господарського суду першої та апеляційної інстанцій, які набрали законної сили.

Речовими доказами є предмети, що своїми властивостями свідчать про обставини, які мають значення для правильного вирішення спору.

Рішення господарського суду — це акт суду першої інстанції, яким суд на підставі достовірно встановлених при судовому розгляді фактів у суворій відповідності з нормами процесуального і матеріального права вирішує справу по суті, тобто задовольняє позов повністю або частково, чи відмовляє в його задоволенні. Рішення господарського суду з конкретної справи — це, передусім, акт, який владно підтверджує наявність або відсутність спірного правовідношення, його конкретний зміст, і, таким чином, спірне правовідношення перетворюється на безспірне, яке підлягає примусовому виконанню.

Стадія господарського процесу — сукупність процесуальних дій з конкретної справи, об'єднаних однією метою або спрямованих до однієї певної мети.

Сторонами в господарському процесі (позивач і відповідач) є особи, між якими виник спір із матеріального правовідношення.

Суддя господарського суду — носій судової влади, посадова особа, яка наділена повноваженнями здійснювати правосуддя з господарських відносин.

Судовий експерт — особа, котра має спеціальні знання та зобов'язана за ухвалою господарського суду з'явитися на його виклик і дати мотивований висновок щодо поставлених їй питань.

Судові витрати — це відповідні грошові кошти, які витрачаються у зв'язку з розглядом та вирішенням справ у порядку господарського судочинства і покладаються на сторони, третіх осіб із самостійними вимогами з метою їхнього відшкодування державі та спонукання заінтересованих осіб до врегулювання спорів згідно із законом без втручання суду.

Судові витрати (затрати) — суми, що підлягають сплаті за проведення експертизи, призначеної господарським судом, послуги перекладача, адвоката, за проведення огляду і дослідження доказів у місці їх знаходження, виконання господарського рішення та інші. Розмір судових витрат прямо не залежить від характеру спору та ціни позову і є окремим із кожної конкретної справи залежно від фактично вчинених витрат. Грошові суми судових витрат виплачуються особам, для яких призначені.

Територіальна підсудність дозволяє розмежувати предметну компетенцію господарських судів одного рівня залежно від місця розгляду спору.

Третейський суд — форма вирішення правових спорів, яке здійснюється не державними судами, а третіми — відносно сторін спору приватними фізичними особами або третейськими суддями, які обрані самими сторонами чи обрані (призначені) у порядку, узгодженому сторонами чи певними законами, міжнародними договорами. Третейський суд — суд, обраний за угодою сторін для вирішення спору, який виник між ними.

Треті особи із самостійними вимогами на предмет спору — це особи, які мають правовий зв'язок зі спірним матеріальним правовідношенням, з предметом спору та можуть вступити у справу до прийняття рішення господарським судом, подавши позов до однієї або двох сторін за умови вживання заходів досудового врегулювання спору у випадках, передбачених законодавством.

Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, мають опосередковий зв'язок зі сторонами та можуть вступити у справу на стороні позивача або відповідача до прийняття рішення господарським судом, якщо рішення з господарського спору може вплинути на їхні права або обов'язки щодо однієї з сторін.

Ухвали господарського суду — це судові акти, які приймає господарський суд, якщо не вирішує спір сторін по суті та коли вирішує певні питання, які виникають у процесі розгляду справи, її виникнення, руху й припинення.

Учасники господарського процесу — суб'єкти, дії яких можуть сприяти правильному і швидкому розгляду спору, захисту прав і охоронюваних законом інтересів господарюючих суб'єктів. Обов'язковими учасниками господарського процесу є господарські суди (судді) і сторони (позивач і

відповідач). Наявність інших учасників залежить від обставин конкретної справи.

7.2. Рекомендована література

I. Нормативно-правові акти та матеріали судової практики:

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. // ВВРУ. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВРУ. – 2003. – № 18–22. – Ст.144.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 6. - Ст. 56. {В редакції Закону [№ 2147-VIII від 03.10.2017](#), ВВР, 2017, № 48, ст.436}
4. Кодекс України з процедур банкрутства \\Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 19, ст.74
5. ДАЙДЖЕСТ судової практики Великої Палати Верховного Суду за I півріччя 2023 року\\Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2023 по 30.06.2023
6. Господарське процесуальне право: Підручник / [Чернадчук В.Д., Сухонос В.В., Нагребельний В.П., Лук'янець Д.М.]; за заг. ред. В.Д. Чернадчука. - [2-ге вид.]. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2009. - 378 с
7. Господарське процесуальне право: Підручник / [Чернадчук В.Д., Сухонос В.В., Нагребельний В.П., Лук'янець Д.М.]; за заг. ред. В.Д. Чернадчука. - [2-ге вид.]. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2009. - 378 с.
8. Господарське процесуальне право: Підручник / [Подцерковний О.П., Квасніцька О.О., Степанова Т.В. та ін.]; за ред. О.П. Подцерковного, М.Ю. Картузова. - Х.: Одиссей, 2012. - 400 с.
9. Про судовий збір: Закон України від 08 липня 2011 р. № 3674-VI // Голос України. - 2011. - № 142.
10. Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI // Голос України. - 2010. - № 143.
11. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 07 липня 2010 р. № 2453-VI // Офіційний вісник України. - 2010. - № 55/1. - Ст. 1900.
12. Абрамов Н.А. Хозяйственно-процессуальное право Украины: учеб. пособие (курс лекций) / Н.А. Абрамов. - [2-е изд.]. - Х.: Одиссей, 2003. - 336 с.
13. Толковый словарь арбитражного процесса / [авт.-сост. Григорьева Т.А., Сергеева О.Ю.]. - М.: ОАО "Издательский дом "Городец", 2006. - 224 с.
14. Богдан И.Г. Право на справедливый суд (судовий розгляд) / Богдан Йосип Гнатович // Становлення господарської юрисдикції в Україні - 20 років досвіду. Проблеми і перспективи: матеріали науково-практичної конференції (24-26 травня 2011 р., м. Одеса) / Вищий господарський суд України; Одеський апеляційний господарський суд. -Одеса: Астропринт, 2011. - 596 с.

15. Москвич Л.М. Ефективність та справедливість судової системи / Л.М. Москвич // Вісник Верховного Суду України. - 2009. - № 8 (108). - С. 45-48
16. Шомін М. Витрати на адвоката - до судових витрат / М. Шомін [Електронний ресурс] // Юридичний журнал. - 2004. - № 12. Режим доступу: justinian.com.ua/article.php?id=1498.

7.3. Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси:

1. www.rada.gov.ua - Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
3. www.studrada.com.ua – Центральний юридичний портал України.
4. www.ukr-pravo.at.ua – Правовий портал.
5. www.jurconsult.net.ua – Всеукраїнський юридичний портал.
6. www.pravoznavec.com.ua - Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".